

Управління освіти виконавчого комітету
Старокостянтинівської міської ради
Хмельницької області
Методичний кабінет

Література рідного краю - безцінна скарбниця творчості письменників Хмельниччини

(з досвіду роботи)

вчителя української мови та літератури,
вчителя вищої кваліфікаційної категорії,
старшого вчителя
Старокостянтинівської загальноосвітньої
школи I – III ступенів № 7
Старокостянтинівської міської ради
Хмельницької області
Андрушак Галини Дмитрівни

*Мій рідний край,
подільський краю!
Красу твою в вінок
із слів сплітаю...*

О. Радушинська

Поділля – барвінковий край. Недарма Леся Українка називала його красою України, бо це воістину так. Ця земля гарна і щедра талантами. Ціле сузір'я яскравих імен дала нам Хмельниччина. І хмельничани пишаються ними.

Знайомство з літературним краєзнавством дало мені поштовх до вивчення творчості письменників, тих, хто прославив рідну Хмельниччину у своїх чудових творах.

У зв'язку з тим, що програма МО України рекомендує проводити уроки з літератури рідного краю, то я поставила собі за мету створити у школі кабінет літератури рідного краю, щоб учні знали творчість поетів-земляків, письменників, які живуть і працюють на Хмельниччині, які оспівують у своїй творчості перлину України – Поділля.

Такий кабінет у школі створений. Вже декілька років учні ведуть переписку з літераторами-земляками.

Як світилися і заіскрилися очі учнів, коли отримали листа та бандероль із книгами з дарчим підписом з м. Чернівці від **Тамари Артемівни Севернюк** – прекрасної поетеси, перекладача, нашої землячки, адже народилася вона у м. Старокостянтинові.

"Дякую вам і Вчительці вашій за те, що не згубили в душах своїх людяного, чистого, рідного... Доки все це буде жити на нашій землі, доти ця земля не втратить себе!"

Ви живете в складний час, не все у ньому так, як мало б бути, але тяжкі часи минають, а добрі справи залишаються... Бережіть в собі себе самих, не давайте брудові, злобі, нечестивості, захланності... любіть і шануйте батьків своїх, бабусь, дідусів і – друзів! Дитинство, юність, молодість минають швидко, а Людяність в усі періоди життя – найцінніший скарб його."

Лист від моїх учнів, колег, деяких жителів нашого міста ввійшли в 15-ту книгу Тамари Артемівни "Спокуса білої пустелі". Саме з листа моїх учнів, які тоді були у 6-Б класі, розпочалось написання цієї збірки. В ній звучить людяний, поетичний голос. У ньому – незмінна правда життя. Вона писала: *"Яким теплом віяло з рядків листа, написаного старанним учнівським почерком... Від цього листа повіяло найдорожчим – отчим краєм, батьківською хатою, старенькими вербами і печальним святим Вічним Домом – тих найближчих могил, де ... живе найдорожче – нічого милішого серцю і пам'яті немає... Читала-перечитувала ці дитячі рядки. Хто приходив провідати, ділилася, радіючи, що не все ще зав'яло на нашій щедрій і рідній землі..."*

Згодом відбулася зустріч Тамари Артемівни Севернюк, цієї поетичної зірки, з моїми учнями у Старокостянтинівському Будинку офіцерів, де ми радо вітали її на рідній землі, ділилися враженнями від прочитаних раніше збірок і прийняли з її рук найдорожчий подарунок – книгу "Спокуса білої пустелі" з дарчим підписом поетеси: *"Дорогим моїм друзям – юним та благовісним – учням Старокостянтинівської школи № 7 на теплий доторк вдячного серця мого. Т. Севернюк"*.

Щасливі учні понесли книгу до кабінету літератури рідного краю. Потім були зустрічі з поетичними рядками, листами, фрагментами листів, присвятами, які увійшли у цю своєрідну книгу.

Золотий доторк

*Із містечка, де в Ікопоть верби вплелись,
Де живі ще фортеці потрощені стіни,
Ті, що славу Хмельницького чули колись,
Я приїхала вчитися на Буковину.*

*Пролетіли птахами студентські літа...
Залишилась я в Чернівцях працювати,
І бентежливі хвилі Дніпра і Прута
Вчили серце моє книгу Правди читати...*

З тих пір пройшло уже чимало часу. Зараз у кабінеті літератури рідного краю є книги Т. А. Севернюк : "Йорданська ніч", "Чисте світло", "Доторк безсмертника", "Зблиски", "И незачем таиться, и нечего таить",

"Заметіль забуття", "І що розп'яте – долюблю...", "Джерельні веретена", "Пам'ять води", "Спокуса білої пустелі". Всі вони з дарчим підписом поетеси.

У травні кожного року Тамара Артемівна приїжджає у Старокостянтинів на могилу своїх батьків. Звичайно, відвідує і нашу школу. Вона радо зустрічається з учнями, читає свої поезії, розповідає про своє життя, про свою творчість, ділиться зі своїми планами на майбутнє.

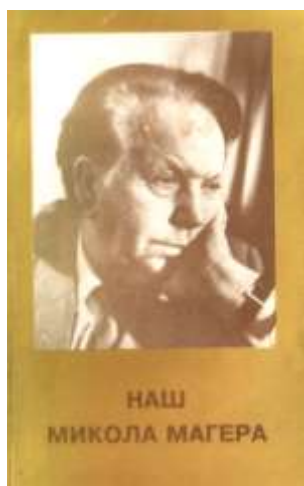

Звичайно, такі зустрічі не можуть залишити байдужими дитячі душі. Вони сприяють моральному зростанню молодого покоління, виховують почуття любові до людей, рідних, близьких, до рідного краю, до України.

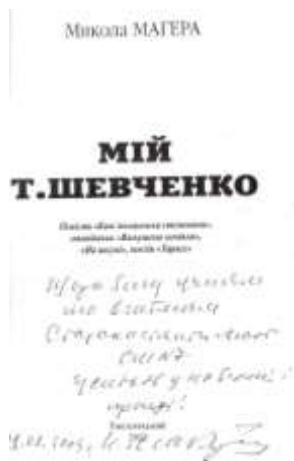

На зустрічі Т. А. Севернюк з моїми учнями, яка відбулася 10.05.2007р., вона подарувала диск із записом пісень на її вірші "Послухай тишу". Пісні виконує сама поетеса. Адже вона не тільки пише вірші, а й гарно співає та грає на гітарі.

Ось так почала я разом з учнями збирати інформацію про тих, хто пише про наше місто, про батьків, про рідний край, про отчий дім. А це твори **Миколи Клеца, Івана Іова, Миколи Магери, Миколи Федунця, Володимира Олійника, Василя Кравчука, Ігоря Шевчука, Василя Корчемного, Оксани Радущинської, Раїси Котик, Василя Горбатюка**. Книги з дарчими підписами цих прекрасних авторів є в кабінеті літератури рідного краю.

Микола Никанорович Магера – поет, письменник, член Спілки письменників України. Проживав у Хмельницькому. Він автор книжок для дітей: «Мати», «Читаночка», «Журавка», «Чубчик», «Хитрий горобчик», «Зелені паляниці». Відомі його повісті «Кам'янецькими стежками», «З давних літ», «Надійка», а також книги «Безсмертний корінь», «Пісня про кохання», «Мій Шевченко». Ці книги письменник передав нам у дарунок. У своїй творчості він звертався до часів Великої Вітчизняної війни, до образу Великого Кобзаря, оспівував рідну природу. Своїми творами він нагадував читачам, щоб шанували і любили свою країну і рідну українську мову. На жаль, Миколи Магери уже немає... та його твори живуть, їх читають, вони безсмертні.

На уроках літератури рідного краю учні ознайомились із творчістю письменника **Володимира Олійника**, який проживає у Хмельницькому. Він автор книг «Слово Гетьмана Богдана», «Калинова сопілка», «Скрипка вічності», «Під кобзаревою зорею», «Небесний ключ білих лелек» та інші. У своїх творах письменник оспівує красу рідної землі, рідної природи, пише про минуле, сьогодення і майбутнє України.

Гостем нашої школи був **Віталій Петрович Мацько** – відомий літературний критик, поет, дослідник творчості поетів, член Спілки письменників України. Проживає у Хмельницькому. Учні з цікавістю слухали розповідь про його творчість. Відомі його збірки поезій: «Під небом України», «Гомін віків», «Зелений мис». Він автор книг «Літературне Поділля», «Голод на Поділлі», «Кузьма Гриб», «Шевченко у серці моїм», «Зернослово Костя Гордієнка».

У селі Малі Мацевичі Старокостянтинівського району проживає поет **Микола Клец**.

Разом із своїми учнями написала йому листа. Відповідь не забарилась. Ми отримали листа від нього і його збірки "Таємничість", Крила неземні" з дарчим підписом: *"Моїм майбуттям зичу світлої радості буття... З приязню автор"*. У своєму листі він писав: *"Зрадив, що мій відгук в образі "Таємничості" не заблукався, мандруючи до ваших пенатів. Надіюся, деякі моменти тієї збірки зможуть прислужитися Вам в програмному опануванні окремих поетичних форм... Принагідно осмілюсь зауважити: книгам*

більше імponує переходити з рук у руки читачів, аніж красуватися на стендах, отже – читайте!..."

І учні передають з рук у руки його поетичні та прозові твори, вдумуючись у їх філософський зміст:

*Під соусом грошового добра
Лежить цинізм на блюдечку холоднім.
Мамона править бал. "Хапай! Ура!" –
До блюда линуть "гнані і холодні"...*

Ще більше зраділи учні, коли отримали в дарунок збірку М. Клеца "Біль" з дарчим підписом: *"Юним старокостянтинівцям, учням із 7-ї школи – з невимовною вдячністю... за великодні вітання і прихильну зацікавленість моїми писаннями... Успіхів і удач вам зичу... Впевнений у ваших силах, здібностях... Ваш М. Клец"*

До глибини душі школярів вразив талант молоді і надзвичайно обдарованої поетеси, нашої землячки **Оксани Радущинської**. Як можна не пишатися рядками з її поезії:

Колисковий край

*Чи є щось святіше від рідного краю?
Чи є щось чистіше з джерельця води?
Пожовклого листя, весняного раю...
Того, що з колиски у серці завжди?*

*Чи є десь на світі такий ще куточок,
Де верби над ставом в поклоні стоять?
Де солодко й щемно всміхаються очі
Й над житом пісні, мов голубки, летять?*

*Чи є щось світліше різдвяного снігу?
П'яного морозу, як воду святять?
Й стежини малої невтомного бігу,
Де коні стриножені з ночі стоять?*

*Де мрії дитячі ще й досі літають,
Знайти мене хочуть, немовби у сні...
Чи є щось рідніше від отчого краю?
Чи є щось святіше своєї землі?*

У нашій школі неодноразово відбувались зустрічі з поетесою, яка читала свої вірші, щедро роздавала свої збірки учням. Завжди усміхнена, щаслива, як ясне сонце, світилась своєю поезією.

У нашому кабінеті літератури рідного краю є збірки Оксани Петрівни з її дарчим підписом: "Світанкові сні", "На крилах мрій", "Неспівані пісні про щастя", "Сповідь дощу". Її вірші ввійшли до збірки "Мелодії древнього міста" та художньо-публіцистичного альманаху "Ювілей".

Моїм учням вона написала: *"Нехай сяють зірничі щастя крізь усі негоди життя. З найкращими побажаннями від автора..."*

Я зі своїми вихованцями отримувала запрошення на презентації книг О. Радущинської, які відбувалися у центральній районній бібліотеці.

З тих пір Оксана Петрівна стала частим гостем у нашій школі, я залюбки запрошувала її на уроки літератури рідного краю.

Саме такі уроки прищеплюють учням любов до поезії, до книги. Немає в класі учня, який не мав би книг поетеси "На крилах мрій", "Світанкові сни". При написанні творів діти використовують рядки з поезій цих збірок, адже слова, які сплітає поетеса у вірші, вона бере з чистих подільських джерел, з коріння древнього Старокостянтинова.

Багато віршів у своїх збірках Оксана Радущинська присвячує нашому рідному місту Старокостянтинову. Це місто-фортеця, що мужньо боронила українські землі від татаро-монгольських орд. Своєму місту присвятила вона вірш "Старокостянтинів".

Старокостянтинів

*Попід мурами древнього міста,
Там, де церква старенька стоїть,
В'ється стрічкою синьою річка
І дзвенить, і співає, й біжить...*

*Варто лише повіки прикрити
І послухати стіни німі –
Вони дихають давнім століттям,
Костянтинівим голосом в сні.*

*Вітер плаче про битви минулі,
Про величні скарби неземні,
Чути скрежет мечів, свисти кулі
І до Бога молитви святі.*

*Було всього у тебе потроху,
П'ять століть – то є шлях не малий,
І спішить десь у поле дорога,
Де світанок зайнявся палкий.*

*І несе річка хвилі блакитні
В ті місця, де колись ще пройдеши,
Та на світі великим і вічним
Місця кращого ти не знайдеш.*

Такі вірші є повчальними моїм учням, бо вони виховують доброту, людяність, почуття любові до свого краю.

Вчителі та учні нашої школи не раз мали змогу милуватися поезією милої, ніжної, приємної жінки, жительки нашого міста – **Раїси Миколаївни Котик**. Її вірші щирі, задушевні, рідні кожному серцю, їх можна порівняти з чистою краплинкою ранкової роси, що віддзеркалює неповторність подільської природи, торкається найпотаємніших куточків людської душі. Вона є автором поетичних збірок "Ромашковий берег", "Сльозинка рідної шибки", "Бузкове гроно", "Хризантемова заметіль", "Белая вуаль", "Поетичне слово в початковій школі". Її вірші ввійшли до книг "Безсоння вишень", "Осик осінній сон", "Мелодія древнього міста", а також художньо-публіцистичного альманаху "Ювілей".

Ці книги з дарчим підписом займають почесне місце у шкільному кабінеті літератури рідного краю. Тематика віршів поетеси різноманітна. Пише вона про рідний край, про матір, про красу природи, про дорогих їй людей, про Україну.

Як хочеться...

*Як хочеться вдихнуть на повні груди,
Напитися з криниці кришталю,
Як хочеться, щоби не знали люди
Ні горя, ні біди, ані жалю.
Як хочеться, щоби добро пречисте
Лиш вирувало вічно навкруги.
Як хочеться, щоб завше розквітали
Ромашки білосніжні край доріг,
Щоб добротою ниву засівали
І помисли були, мов перший сніг.
Щоби бриніли кришталеві роси,
Щоби серця людської ожили,
А дівчинці-вкраїноньці у коси
Ми кетяги пречистії вплели.*

Раїса Миколаївна – часта гостя у нашій школі. На зустрічах з учнями вона розповідає про свою творчість, ділиться мріями на майбутнє, читає свої вірші, які випромінюють теплоту, доброту, інтелігентність, скромність і порядність.

Епіграфом до її творчості можуть бути слова:

*Поезіє! Квітучими садами
У краї Костянтинова цвіти,
Між селами Подільськими й містами
Тіи веселкові проклади мости.*

Вона написала і подарувала учням "Клятву на вірність українській мові".

КЛЯТВА **на вірність рідній мові**

*Ми тобі у вірності клянемося,
Мово рідна, Квітко золота.
Знати і плекати присягнемося
Колискова, ніжная, свята.*

Клянемося!

Клянемося!

Клянемося!

*Цю криницю в чистоті тримати
Кожну нами прожитую мить.
Посміхнеться Україна-мати,
Як вкраїнське слово забринить.*

*Солов'їну, мудру, барвінкову
Шанувати будемо й любить.
Говорити тільки добре слово,
По-вкраїнськи думати і жити.*

Клянемося!

Клянемося!

Клянемося!

А ще Раїса Миколаївна написала виставу-мініатюру "Добринка", яку теж подарувала учням і підписала: "Учням ЗОШ № 7 на згадку про зустріч". У травні 2008 року я із своїми учнями провели зустріч з Раїсою Миколаївною у нашій школі під назвою "Поезія – це храм її душі". На цій зустрічі учні читали вірші поетеси, підготували міні-виставу "Добринка". Раїса Миколаївна читала свої поезії, відповідала на питання школярів, а також презентувала свою нову збірку "Поетичне слово в початковій школі". Я вважаю, що такі зустрічі це години високої моральності, духовності, які назавжди залишаються в пам'яті дітей.

У нашому місті проживає також скромна жінка, яка любить поезію. Це **Альбіна Анатоліївна Беззуб**. У нашій школі проводились зустрічі з цією талановитою поетесою. Вона розповідала учням про себе, про свою творчість, щиро читала свої вірші.

Провідною темою її поезій є тема війни в Афганістані. Просто так не можна слухати вірші про тих, хто не повернувся з цієї війни. Високий патріотизм, любов до рідної землі, в ім'я якої виконували патріотичний обов'язок наші солдати, пронизували душі моїх учнів. Із сльозами на очах слухали вони її поезії.

Реквієм

*Ми всі пішли у чорний світ –
Туманом сірим розіслались...
У дев'ятнадцять-двадцять літ
Із світом білим ми прощались.*

*Нас чуже сонце обпекло
Востаннє спекою своєю.
Червоне сонце нам зійшло
Над обелісками зорею.*

*Зелені трави зашуміли
Над нами буйно угорі.
А чорні трави посивіли,
Як наші рідні матері.*

*Їм чорну вість в білім конверті
Принесла в рідний дім війна.
У всіх нас різні дати смерті.
У всіх нас різні імена.*

*Романи, Слави, Саши, Віті –
Всі чийсь діти – щастя цвіт...
Згадайте, люди, в білім світі
Тих, хто пішов у чорний світ.*

Такі зустрічі залишаються в пам'яті учнів надовго. Вони примушують задуматись над сторінками історії. Так, афганська війна – це вже історія, та живі не повинні забувати її страшні наслідки.

Хай цвітуть гіацинти

*Посадіть в парку, люди,
Гіацинт навесні.
Хай він пам'яттю буде
Тим, хто впав на війні.*

*У берлінських кварталах,
У манджурських степах,
На гірських перевалах –
На афганських хребтах.*

*І не треба гадати:
Хто правий був, хто ні?
Перемоги і втрати
Є на кожній війні.*

*А живим треба жити –
Це одвічні слова.
Хай цвітуть гіацинти,
Наче пам'ять жива!*

У нашому кабінеті літератури рідного краю почесне місце займає стенд, присвячений творчості поета-аматора **Корчемного Василя Григоровича**. Він також наш земляк. Народився в селі Киселі Старокостянтинівського району. Але згодом переїхав жити в м. Хоростків Тернопільської області. Ми написали йому листа і він відгукнувся на наш лист. Він не тільки написав нам, але й надіслав матеріали для стенду та книги з дарчим підписом. Це такі, як: "Моє Поділля", "Киселі", "Поезії", "Край, де щедрістю все дише".

Учням
літературного
клубу
середньої школи № 7
с. Киселі 4.10.75
Василь Корчемний

Учням Василь Григорович написав:

Дорогі учні-земляки!

Отримав від вас листа і спішу дати відповідь.

Ви робите добру справу коли вивчаєте свій рідний край. Це дає вам можливість розширити свій кругозір і збагатити себе знаннями.

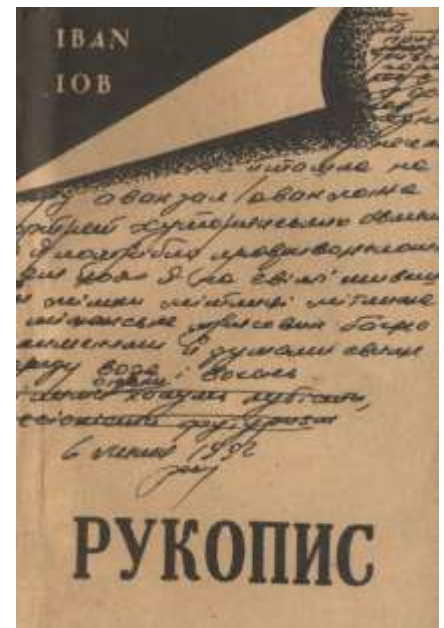
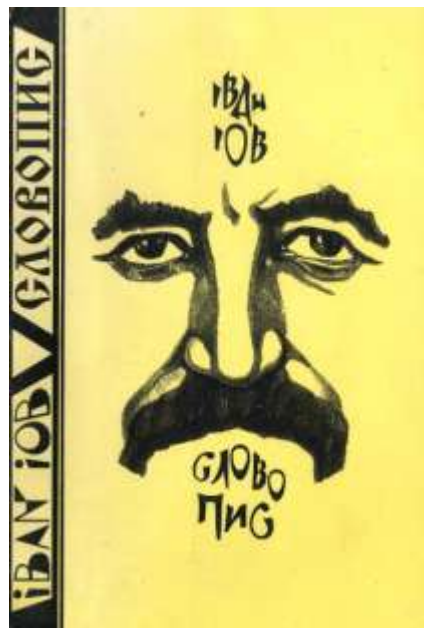
Створюючи кабінет літератури, ви збираєте цінний матеріал і одночасно виробляєте навик до творчої праці. А коли ви виростите то неодмінно в більшості із вас стане справжніми і творчими спеціалістами.

Висилаю вам три свої книжечки і одну біографічного змісту.

У нашому кабінеті літератури рідного краю також є книги поета-філософа **Івана Іова**. Це "Великдень долі", "Словопис", "Рукопис", "Книга перша", "Періодична система слів". Ці книги передала нам дружина поета. Ми провели відкриті уроки, де учні розповідали про неоціненний скарб, який вони отримали. Учні свято оберігають кожну збірку, подаровану дружиною поета.

Писав він на різні теми, але тема любові до України, – провідна тема його поезій.

*...І відкриваються таїни,
і відпускають сили злі...
Хай буде воля Україні
на небесах і на землі!*

Збираючи матеріал для кабінету, я організувала урок-зустріч із вчителями, які пишуть поезії. Це **Микола Мартинюк, Тетяна Бондарчук, Лідія Ярошно**. Їх поезії увійшли до збірки "Мелодії древнього міста".

Уважно слухали учні вірші, присвячені найсвятішій на землі людині – матері.

Матері

*Я не хотів цей ранній сніг на скроні,
Та все снігами мчали ви мене,
Літа, літа – найшвидші в світі коні,
І як же їх спинити, тих коней?
І в тиху рань, як давньою порою,
Святий поріг переступити знов
І в котрий раз скотитися сльозою
З твоїх очей, журбо моя й любов.
"О сину мій! І ти вже став сивіти..."
Й моя печаль гіркіш, ніж лобода.
І буде пам'ять чайкою квиліти
Про давні дні, що збігли, мов вода.
І аж тоді, як сад россою вмокне,
І бистру ніч у пам'ять понесе,
Відчуєш з болем, що й життя коротке –
Наговоритись з матір'ю про все.*

Микола Мартинюк

Щемно стискувалось серце, коли **Тетяна Володимирівна Бондарчук** читала поезію "Ода моїй матері".

Зараз Тетяна Володимирівна працює заступником начальника управління освіти виконавчого комітету Старокостянтинівської міської ради. Та вона – частий гість нашої школи, продовжує творчо працювати, знайомить нас з новими поетичними творами. Ніхто не залишився байдужим, зі сльозами на очах слухали присутні, коли Тетяна Володимирівна читала поезію «Мадонна в роки Голодомору», який вона присвятила своїй бабусі Марії.

Мадонна в роки Голодомору

*Схилилась над колисочкою мати
У хаті – пустці в українському селі.
Як жити, діточок прогодувати?
Холодний піт у жінки на чолі.
Вони, маленькі, просять знову хлібця
І шарпають матусю за полу.
На долю горя випало до вінця.
Ось мертвих знов збирають по селу.
У серці жах. Поїхала підвода...
На ній і мертві, і напівживі.
А скільки голод вже забрав народу!
Щоденно жертви все нові й нові.
Пішли з життя дочасно мама й тато.*

*Залишив з горем наодинці чоловік.
Не мала сили щоб як слід їх поховати.
Що ще готує тридцять третій рік?
Немає хліба. Продані всі речі.
У хаті – пустці із дітьми одна.
Лиш Матір Божя жінці посміхнеться.
Лише ікона в рушниках біля вікна.
Попухли ноги, і ходити важко.
А діти просять їсти. Що робить?
Заплющить очі і померти краще,
Ніж слухать: "Хлібця..." і усе ще жити.
Сьогодні жити. А чи буде завтра?
Затих в колисці назавжди синок.
Притислась до матусі ніжно донька.*

*Дай сили, Боже, ще ступити крок,
Узяти доні крихітну долоньку,
Поцілувать малечу: "Потерпи...
Й за нами, мабуть, прийде Бозя скоро".
Сплелися ніжно-ніжно дві руки.
"Немає хлібця і не буде, доню.
Терпи, дитинко. Прошу, потерпи".
Сивіють з горя материнські скроні.
"Поспи, маленька, краще, доню, спи..."
Світанок тихо заглянув у хату.
Завмерли мама й доня навіки.
Нема кого в колисці колихати
Й нема кому потиснути руки.
Не зазвучить тут більше колискова,*

*Просити хлібця дітки не прийдуть.
Не зможе Матір підвестися знову.
Чи зможем ми всі отаке забуть?
Гуляє вітер в українській хаті,
У хаті – пустці тільки рушники
І Матір Божя, що благає супостатів
Спинити голод в Україні навіки.
І мертва Матір, як сільська Мадонна,
До серця донечку притисла назавжди.
З'єдналися в обіймах дві долоні.
З'єдналися в хатині три біди.*

*Синоч в колисці, донька біля столу...
Не просять хліба, сплять вже вічним сном.
І з ними Матір юна захолола.
А смерть чатує все ще під вікном.
Сільська Мадонно, мати українська,
Про тебе заспівають ще пісні.
Тобі, Мадонно, ще поставлятьobelіски.
І намалюють очі ці сумні.
Про тебе, Матір, ще напишуть оди,
Найкращі вірші принесуть до ніг.
Мадонно українського народу,
Велична Мати – вічний оберіг.*

Також не залишив байдужим жодного учня вірш **Лідії Ярошно** "Сонет про матір".

Сонет про матір

*Пробудьте нам, матусю, много літ,
Хай усміх Ваш нам зігріває душу.
Без Вас, рідненька, я признатись мушу,
На ласку і добро збідніє світ.
Скажіть мені, яких лишень робіт
Не знали Ваші невсипущі руки,
Які жалі Вас не терзали й муки,*

*Коли дітей прощали край воріт?
А ми були і юні, й необачні,
За Вашу доброту такі невдячні...
Простіть нас перед Богом і людьми.
Небесного творця уклінно просим,
Благословить хай щедро Вашу осінь
І в долю Вашу не пуска зими.*

Саме такі вірші вчать учнів любити своїх батьків, виховують патріотичні почуття.

Кожна людина проходить через чарівний, чудовий світ дитинства. І дуже важливо, хто поведе її дивними стежками до пізнання світу, відкриваючи таїну знань, силу предмета. Сьогодні, коли, на жаль, на другий план відійшли доброта і чесність, порядність, вчителі знову залишаються провідниками світла, віри у щасливе майбутнє. Саме вони вкладають у дитячі душі найбільший скарб – душевність, доброту, людяність.

Учні мого класу написали листа **Василію Івановичу Кравчуку**. Він не забарився з відповіддю – надіслав книги з дарчим підписом. *"Кабінету літератури рідного краю Старокостянтинівської СШ № 7 на згадку про зустріч"*. Його книги "Дні непокори", "Третя місячна ніч", "Синьоцвіт Горині" є у нашому кабінеті літератури рідного краю. Василь Іванович також бував у нашій школі, ми проводили зустрічі з цим письменником, на яких він не тільки розповідав про свою творчість, читав гуморески, але і виконував пісні на свою поезію. Слухаючи цього письменника-гумориста, хочеться усміхатися, сміятися і реготати, адже він уміє все побачити, почути і пером описати.

*Вишневий гумор і козацький дух,
Йому присуці ще мабуть з колиски,
А тим, що має музикальний слух,
Завдячує він пісні материнській.
Поет, прозаїк, композитор знаний
Він творчістю своєю завжди з нами.*

Зі сторінок творів Василя Кравчука струмує непідкупний гумор, народна мудрість, життєва філософія. Тому учні люблять зустрічі з цим письменником.

Учням надзвичайно подобається, коли до них на зустріч приходять письменники, поети, які розповідають про своє життя, про свою творчість. Учні-екскурсоводи з задоволенням проводять екскурсії в кабінеті літератури рідного краю.

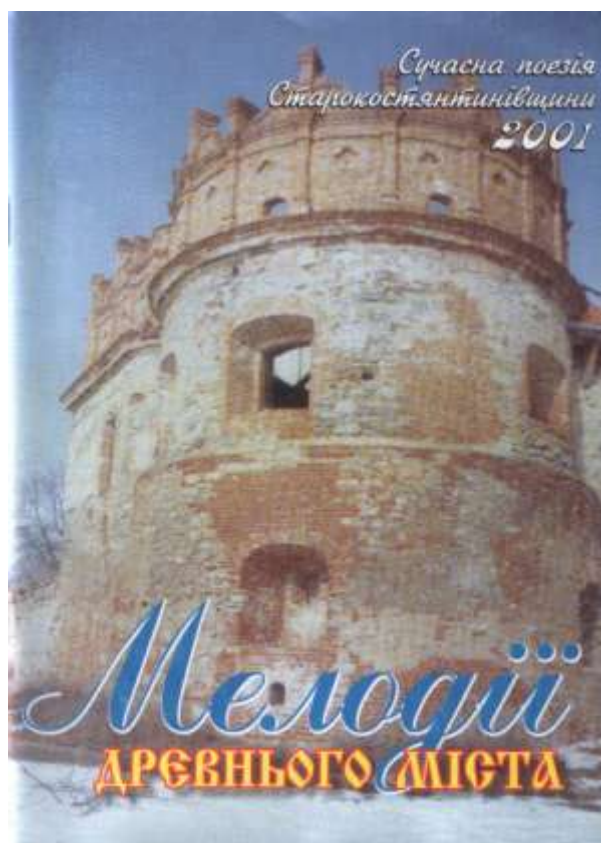

На базі кабінету літератури рідного краю проводяться шкільні, міські семінари, засідання творчої майстерні з питань літературного краєзнавства, екскурсії для учнів, педагогів міста, уроки літератури рідного краю.

Питання вивчення літератури рідного краю досить актуальне. Адже такі уроки знайомлять учнів з письменниками-земляками, з їхніми творами, прищеплюють любов до рідної землі, до краси природи. Я переконана, що кожен урок має бути пошуком, освоєнням нового, адже життя весь час змінюється. Відомо, що краще засвоюється той матеріал, до якого в учнів є інтерес. Я розробила ряд нетрадиційних уроків з літератури рідного краю: урок-

зустріч, урок-подорож, урок-пам'ять, урок-презентація, урок-інтерв'ю. Впроваджую в практику своєї роботи нові інноваційні технології, здобутки, з тим, щоб урізноманітнити види і форми занять, щоб зацікавити учнів і сприяти прищепленню інтересу до вивчення предмета. Такий урок ніде не вичитаєш, не випишеш. Вчитель розробляє такі уроки сам, маючи лише тексти творів чи збірки поезій.

Я вважаю, що саме така система роботи привчає учнів до слова, до літератури, до виховання моральності і духовності.

Використана література:

1. Шкільна освіта. Література рідного краю. (5 – 11 класи). 2005.
2. Хмельниччина літературна. Збірник обласної організації спілки письменників України. Хмельницький. 1992.
3. Хмельниччина. Землі квітучої краса. Київ "Мистецтво". 1989.
4. Творче Поділля. Ювілей. Художньо-публіцистичний альманах. Хмельницький, НВП "Евріка" ТОВ. 2003.
5. Осик осінній сон. Сучасна поезія Хмельниччини. НВП "Евріка" ТОВ. Хмельницький. 2001.
6. Микола Федунець. Древнє джерело. Поезії. Київ. "Український письменник". 2006.
7. Іван Іов. Великдень долі. Сімферополь. 1998.
8. Микола Клец. Таємничість. Городок. "Бедрихів край". 1998.
9. Василь Корчемний. Поезії. Лілея. Тернопіль. 2000.
10. Василь Корчемний. Край, де щедрістю все дише". Лілея. Тернопіль. 2000.
11. Тамара Севернюк. І що розп'яте – долюблю. Чернівці. "Берек". 2007.
12. Тамара Севернюк. Спокуса білої пустелі. Чернівці. 2001.
13. Мелодії древнього міста. НВП "Евріка". Хмельницький. 2001.